

سفرنامه‌ی
والتر هینتز
Walther Hinz

پرویز رجبی

سروشنامه: هینتس، والتر، ۱۹۰۶-م. Hinz, Walther.
 عنوان و نام پدیدآور: سفرنامه والتر هینتس / والتر هینتس [مترجم] پرویز رجبی.
 مشخصات نشر: تهران: انتشارات ایرانشناسی، ۱۳۹۰.
 مشخصات ظاهری: ۲۲۲ص: مصور.
 فروست: انتشارات ایرانشناسی؛ شماره انتشارات ۲۳۱
 شابک: ۳-۷۹-۲۷۲۵-۹۶۲-۹۷۸

وضعیت فهرست نویسی: فیا
 یادداشت: عنوان اصلی: Forschungsfahrt durch das heutige persien,
 یادداشت: ۱۹۲۸. Iranische Reise, eine
 یادداشت: کتاب حاضر قبلاً تحت عنوان «سفر به ایران: سفری پژوهشی به ایران امروز» توسط انتشارات ماهی در سال ۱۳۸۶ منتشر شده است.
 عنوان دیگر: سفر به ایران: سفری پژوهشی به ایران امروز
 موضوع: هینتس، والتر، ۱۹۰۶-م.
 موضوع: Hinz, Walther.
 موضوع: سفرنامه‌ها
 موضوع: ایران - سیر و سیاحت
 شناسه افزوده: رجبی، پرویز، ۱۳۱۸-، مترجم
 رده بندی: DSR/۲۸۵۹-۱۳۹۰
 رده بندی دیویی: ۹۵۵/۰۴۲
 شماره کتابشناسی ملی: ۲۵۱۵۵۹۰۰۰

شابک ۳-۷۹-۲۷۲۵-۹۶۲-۹۷۸
 ISBN 978-964-2725-79-3

شماره انتشارات ۲۳۱

سفرنامه‌ی والتر هینتس

نویسنده:
 والتر هینتس
 مترجم:
 پرویز رجبی
 حروف نگاری:
 واحد حروف نگاری انتشارات ایرانشناسی
 ویراستار متن فارسی:
 عبدالله مؤذن زاده کلور
 صفحه آرای و طرح جلد:
 واحد گرافیک انتشارات ایرانشناسی (امیرحسین بختیاری)

نوبت چاپ: چاپ اول / تابستان ۱۳۹۲
 تیراژ: ۱۰۰۰ جلد
 لیتوگرافی: کحالی
 چاپ: خجسته نو
 صحافی: سیمی ساز
 قیمت: ۱۷۰,۰۰۰ ریال

کلیه حقوق این اثر اعم از چاپ، تکثیر، نسخه برداری، ترجمه و ... برای انتشارات ایرانشناسی محفوظ می باشد.

تهران: خیابان طالقانی، خیابان بهار شمالی، کوچه طباطبائی، پلاک ۶، واحد ۱
 صندوق پستی ۱۶۴-۱۵۷۱۵ تلفن: ۷۷۵۳۹۸۵۹ - ۷۷۵۳۱۸۲۵ فکس: ۷۷۶۲۸۶۸۷
 www.iran-shenasi.com E-mail: info@iran-shenasi.com

فهرست

یک	پیش‌گفتار نویسنده
۱	برلین - تهران
۱	ورود به مشرق‌زمین
۲	در بیابان به سوی کرکوک
۵	عبور از مرز ایران به همراه حافظ
۷	در جاده‌ی تاریخ جهانی
۹	در جاده‌ی ایران
۱۰	اقامت در کرمانشاه
۱۱	سفر شبانه به سوی همدان
۱۲	به سوی آذربایجان
۱۳	در اتوبوس ایرانی
۱۴	نظارت بر سفر
۱۷	شهر طنز ایران
۱۸	در رد پای شاهان صفوی
۱۹	عکس گرفتن با مانع
۲۱	در پنهان به دنبال ویرانه
۲۳	نبرد با خرابه‌ها
۲۴	در آرامگاه شاهزادگان و بزرگان صفوی
۲۵	تحت تعقیب پلیس مخفی
۲۸	در پایتخت قدیم مغول‌ها در ایران
۲۹	گردش در کنار زنجان‌رود
۳۱	تبریاک
۳۳	تبریز
۳۵	در مسجد کبود
۳۷	ارگ تبریز
۳۷	در سینمای ایران
۴۰	گردش شبانه در پارک شهر
۴۱	کاوش‌ها
۴۲	مسجد اوزون حسن

۴۲	تدارک‌های سفر
۴۵	سفر زیارتی به آرامگاه شیخ صفی
۴۶	حرکت از تبریز
۴۸	با فایتون در اردبیل
۴۹	زیارتگاه مقدس فرقه‌ی صفوی
۵۳	پیک نیک در کل‌خران
۵۵	در ساحل دریای مازندران
۵۵	سرازیر به سوی ساحل
۵۶	تنها در آستارا
۵۸	سفر با سه اسبه
۵۹	منطقه ساحلی گیلان
۶۱	گذریدن شب به شیوه‌ی گیلانی
۶۲	در جست‌وجوی راه جنگلی
۶۳	دو مین شیی که در فضای باز سپری شد
۶۴	در رشت
۶۵	دیدار از خانه‌ی شیخ
۶۷	حرکت از رشت
۶۸	جاده‌ی چالوس
۶۹	عبور از گردنه‌ی چالوس
۷۰	شهر طنز ایران (۲)
۷۱	خاویار تازه از اوزون برون
۷۲	رویاریابی با راه‌آهن
۷۴	بازدید از خط شمالی
۷۷	پایتخت جدید ایران
۷۷	بیلاق‌های تهران
۷۸	شخصیت رضا شاه
۷۹	مقایسه‌های تاریخی
۸۱	کشف حجاب
۸۲	اندام گرفتن پایتخت نو از نظر ساختمانی
۸۴	دیدار با وزیر فرهنگ ایران
۸۵	دانشگاه تهران
۸۶	دیدار با نخست‌وزیر
۸۷	جشن مشروطیت
۸۹	روابط ایران و آلمان
۹۳	در حاشیه‌ی کویر
۹۳	گردش در ورامین
۹۴	ورود به مسجد جمعه

۴	قم، هتل شرق، چهاردهم سپتامبر
۴	در آرامگاه [حضرت] فاطمه
۴	گردش در پیرامون قم
۴	در شهر عقرب‌ها
۴	آرامگاه شاه عباس بزرگ
۴	خداحافظی از کاشان
۴	در قلب ایران
۴	راهنمای کوچک در اصفهان
۴	پیرامون میدان شاه
۴	چهل ستون
۴	دیدار با استاندار
۴	برای ایران خط عربی یا لاتین
۴	گردش روز جمعه در گورستان
۴	مجله‌ی ارمی‌ها
۴	خداحافظی از اصفهان با بدبیاری
۴	پلیس و وحالتی
۴	در راه شیراز
۴	میزبانی رُبرت کِینر
۴	مسائل اقتصادی
۴	رد پای کریم خان
۴	بناهای کهن شیراز
۴	در حرم شاهنشاه داریوش
۴	گشتی در تخت جمشید
۴	دیدار از نقش رستم
۴	به دنبال رد پای شاعران ایران
۴	به سوی خلیج فارس
۴	خداحافظی از شیراز
۴	گردش بهمنی
۴	دعوا بر سر قسمت
۴	ملاقات رییس چرمی
۴	در کشتی به سوی بصره
۴	برای آخرین بار در خاک ایران
۱۵۹	تصاویر

پیش گفتار نویسنده

مشغولیت مداوم با تاریخ و فرهنگ مردمی بیگانه، به خودی خود این شوق را در آدمی می‌پرورد که به آن سرزمین سفر کند و خلق و خوی مردم‌اش را شخصاً تجربه کند.

مقدمات سفر به ایران - که این کتاب گزارش آن سفر است - داستانی طولانی دارد. یک دهه پیش، ضمن تحقیقی درباره‌ی تاریخ روسیه، تقریباً به تصادف با همسایه‌ی جنوبی این کشور، ایران تماس پیدا کردم. بی‌درنگ جاذبه‌ی منحصر به فرد فرهنگ ایران دست به کار شد. هرچه می‌گذشت بیش‌تر جذب قلمرو این جادو می‌شدم، تا سرانجام پرداختن به ایران، کاوش در تاریخ‌اش، مردم‌اش، اقتصادش و زندگی فرهنگی - مدنی‌اش تبدیل به کار موظف و شغل اصلی‌ام شد.

همزمان با این دگرگونی این تصمیم در من می‌جوشید که خودم را به خواندن کتاب‌های خشک دلخوش نکنم، بلکه ایرانی را که در زمان رضاشاه پهلوی به نوسازی سیاسی دست یافته بود، بدون واسطه و از نزدیک تجربه کنم. سرانجام پشтіبانی بزرگوارانه‌ی «روست^۱»، وزیر علوم «رایش» و انجمن پژوهش آلمان، سفر چندماهه به شرق را برایم ممکن ساخت.

این سفر پژوهشی صرفاً این فرصت را به من نداد که به پژوهش‌هایی تاریخی بپردازم که انجام آن بعداً در مقام رئیس سمینار (انستیتوی خاور نزدیک دانشگاه گتینگن^۲) وظایف ویژه‌ای برعهده‌ام گذاشت، بلکه علاوه بر آن برایم این امکان را فراهم آورد که ایرانی سخت دستخوش دگرگونی را تجربه کنم و تصویر امروزی

آن را با سه هزار سال تاریخ این سرزمین بسنجم. در این میان پیوند منافع آلمان و ایران از نظر اقتصادی و سیاست فرهنگی، توجهی مرا بیش تر به خود جلب کرد. در شکل گیری داوری درباره ی ایران امروز و موقعیت آینده اش، راهنمایی ها و توصیه های آلمانی هایی که به طور دائم و یا موقت در ایران می زیستند بسیار گران بها بود. این بخت را داشتم که با هم میهنان بسیاری در ایران صمیمی شوم و با زندگی آنان در میان ملتی بیگانه و کوشش های شان در حفظ خلق و خوی آلمانی آشنا شوم. در این جا می خواهم از همه ی هم میهنانی سپاسگزاری کنم که با میهمان نوازی مرا پذیرفتند و با راهنمایی و رفتارشان یاری ام کردند.

پس از بازگشت تجربه ای داشتم که در میان تقریباً همه ی کسانی که به ایران می روند مشترک است. همه ی رنج ها فراموش شده بودند و در کنار تجربه های بی شمار تنها یک حس باقی مانده بود: آرزوی آکنده از شوق یک سفر دیگر به سرزمینی که جذابیت های بی شماری دارد.

گتینگن، اکتبر ۱۹۳۸
والتر هیتس